

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Κ Κ Α
1 1 9 8

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 21 - 0122

«Οὐκ ἀρνησώμεθα σε Φίλη Ὁρθοδοξία...»

Ἡ ΦΩΝΗ τῆς Ὁρθοδοξίας

«ΣΤΗΚΕΤΕ ΚΑΙ ΚΡΑΤΕΙΤΕ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ» (Β' ΘΕΣΣΑΛ. Β' 15)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΠΟΡΙΔΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΗΝΕΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020, ΕΤΟΣ 70^{ΟΝ}, ΑΡ. ΦΥΛ. 1015 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Κ. 106 82), ΟΔΟΣ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32 (Γ' ΟΡΟΦΟΣ)

Συνοδικὸ Ἱερὸ Εὐχέλαιο - 5/18.3.2020
ἐν ὄψει τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟ ΜΗΝΥΜΑ 2020

«Τῷ πάθει Σου, Χριστέ, παθῶν ἠλευθερώθημεν,
καὶ τῇ Ἀναστάσει Σου ἐκ φθορᾶς ἐλυτρώθημεν, Κύριε, δόξα Σοι!»

Ἀγαπητοὶ ἐν Κυρίῳ Ἀναστάντι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί·

Ἡ ἅγια Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερο Θαῦμα τῆς Χριστιανικῆς Πίστεώς μας. Ἀγαλλίαση κυριαρχεῖ γιὰ τὴν ἐλευθερία ποὺ χάρισε ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν λύτρωση ἀπὸ τὴν φθορὰ τῆς ἁμαρτίας, τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ θανάτου, στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Οἱ διάνοιες τῶν πιστῶν λάμπουν ἀπὸ τὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ γέμισε οὐράνια, ἐπίγεια καὶ καταχθόνια, καὶ οἱ χριστιανικὲς καρδιὲς σκιρτοῦν ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐφροσύνη.

Ὅσο καὶ ἂν προοδεύει ἡ ἐπιστήμη, τόσο φῶς αἰώνιο καὶ νικητήριο, ὅσο τὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως, δὲν θὰ μᾶς χαρίσει ποτέ. Καὶ ὅσες ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις καὶ ἂν ἐπινοηθοῦν γιὰ τὴν καλύτερευση τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων στὴν γῆ, τόση ἀληθινὴ χαρὰ καὶ εὐτυχία, ὅση ἢ χαρὰ καὶ εὐτυχία τῆς Ἀναστάσεως, δὲν θὰ μᾶς προσφερθεῖ ποτέ ἀπὸ κανέναν.

Διότι, ἰδού: ὅταν ὁ θάνατος ἔρχεται, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἓναν ἀόρατο καὶ ἀπειροελάχιστο ἰό, ὅπως τώρα συμβαίνει μὲ τὸν κορωνοϊό, τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης σβήνουν, παρὰ τίς φιλότιμες, ἀξιέπαινες καὶ ἐξαντλητικὲς προσπάθειες τῶν θεραπόντων τῆς γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κακοῦ. Ἐνῶ τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ γιὰ ὅποιον ἀκόμη καὶ μὲ τὸν βιολογικὸ θάνατο εἰσέρχεται στὴν ὄντως ζωὴ, γιὰ τὸν ἀληθινὰ πιστὸ Ὀρθόδοξο Χριστιανό, γίνεται ἀσύγκριτα λαμπρότερο καὶ πλουσιώτερο! Καὶ οἱ χαρὲς τοῦ κόσμου ὅ,τι καὶ ἂν ὑπόσχονται, ὅσο καὶ ἂν φαίνονται περιπόθητες, ἔρχεται στιγμὴ ἀργὰ ἢ γρήγορα ποὺ ἐξαφανίζονται. Ἐνῶ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ γίνεται ἀπέραντη στὴν αἰωνιότητα, καὶ δὲν λήγει ποτέ, ἀλλὰ μόνον αὐξάνει καὶ μεγαλώνει!

Τώρα, στὴν ζωὴ αὐτῆ, μόνον πρόγευση ἔχουμε τῆς αἰωνίου ἐκείνης μακαριότητος. Καὶ ἂν ἀκόμη ἀπὸ αὐτὴ τὴν ζωὴ εἶναι δύσκολο

γιὰ κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ νὰ περιγράψει τὴν αἴσθηση καὶ ἐμπειρία τῆς Ἀναστάσεως μέσα της, τί νὰ ποῦμε γιὰ τὴν ἀνέκφραστη ἐκείνη ἀπειρία τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἐτοίμασε ὁ Ἀναστὰς Κύριός μας γιὰ ὅσους Τὸν πιστεύουμε καὶ Τὸν ἀγαποῦμε, καὶ ἐπιθυμεῖ διακαῶς νὰ τὰ ἀπολαύσουμε;

***

Ὅμως, ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί, πῶς ὁ Χριστὸς ὁ Θεάνθρωπος νίκησε; Πῶς μᾶς ἐλευθέρωσε καὶ λύτρωσε ἀπὸ τὴν τυραννία τῶν παθῶν καὶ τῆς φθορᾶς;

Μὲ τὰ ἄχραντα Πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸ Σταυρό Του. «Τὸν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων», διακηρύσσει ἀπὸ παλαιὰ μέσῳ τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου (ν'

6). Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεώς μας καταδικάσθηκε καὶ ὑπέστη μαστίγωση φρικτὴ ἀπὸ ἀγάπη γιὰ μᾶς, τὰ ἀχάριστα πλάσματά Του, γιὰ τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας. Περιέπαιξαν τὸν Μεσσία, Τοῦ φόρεσαν ἀκάνθινο στέφανο, Τὸν ἐράπισαν καὶ Τὸν ἐνέπτυσαν. Μὲ τὰ ἐκούσια παθήματα καὶ τραύματά Του θεραπευθήκαμε ἀπὸ τὰ νοσήματά μας. Καὶ ὅλα τὰ ὑπέστη ὁ Παμβασιλέας μας μὲ μεγαλειώδη σιωπὴ καὶ καρτερία, γιὰ νὰ μᾶς διδάξει νὰ ὑποφέρουμε κι ἐμεῖς κάθε δοκιμασία ἀγόγγυστα. Καὶ τέλος ὑπέμεινε καὶ τὸν πιὸ φοβερὸ καὶ ἀτιμωτικὸ θάνατο τοῦ Σταυροῦ, «αἰσχύνῃς καταφρονήσας» (Ἐβρ. ιβ' 2).

Ταῦτα πάντα, ὥστε τὰ παθήματα νὰ καθαρτοποιῶν πλέον καὶ νὰ γίνουν μάλιστα αἰτία χαρᾶς γιὰ ὅσους ὑποφέρουν γιὰ τὴν ἀληθινὴ πίστη: «χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου» (Κολ. α' 24), διακηρύττει ὁ Απόστολος Παῦλος, καὶ βεβαιώνει ἄλλοῦ ὅτι «καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσι» (Ρωμ. ε' 3). Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ Μάρτυρες, Ἀσκητὲς καὶ Ὁμολογητὲς

τῆς Πίστεως, ἔχαιραν ὅταν ὑφίσταντο στερήσεις, θυσίες καὶ κάθε εἶδους παθήματα χάριν τοῦ Ἁγαπημένου Σωτῆρος μας. Κι ἐμεῖς, στὶς ἡμέρες μας, ὑφιστάμεθα περιορισμὸ καὶ ταλαιπωρία, θλίψη καὶ ὀδύνη, καὶ μάλιστα γιὰ τὴν ἀναγκαστικὴ στοὺς πολλοὺς μὴ φυσικὴ παρουσία τους στοὺς Ναοὺς μας, ὥστε ὅλοι μαζί νὰ διατρανώσουμε ἀπὸ κοινοῦ, λειτουργικὰ καὶ εὐχαριστιακά, τὴν ἀκράδαντη πεποίθησή μας, ὅτι ἡ Ζωὴ εἶναι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸν θάνατο καὶ ὅτι ἡ ἀγία Ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρος μας νικᾷ κάθε φόβο θανάτου!

Χωρὶς νὰ εἴμαστε προάγγελοι δεινῶν, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι τὰ ὅσα συμβαίνουν εἶναι πιθανὸν νὰ ἀποτελοῦν προοίμια μεγαλυτέρων δοκιμασιῶν, ἀλλὰ τονίζουμε ὅτι τίποτε δὲν πρέπει νὰ μᾶς στερεῖ τὴν ἀκατάλυτη χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὴν βεβαία ἐλπίδα τῆς νίκης. Τίποτε νὰ μὴν βλάπτει τὴν πίστη καὶ τὴν ὑπομονή μας, τίποτε νὰ μὴν μᾶς ἀπελπίζει καὶ καταρρίπτει. Ἄν χαίρουμε ἐπ' ἐλπίδι θείας βοήθειας καὶ παρηγορίας, τότε θὰ ὁμοιάζουμε πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς προγόνους μας καὶ τοὺς Ἁγίους τῆς Πίστεώς μας. Ἄν ὅμως δειλιάζουμε καὶ παραλύουμε, τότε ὑστεροῦμε καὶ χρειάζομαστε ἐπειγόντως νὰ δυναμώσουμε τὴν πίστη μας καὶ τὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα μετανοίας καὶ ἰάσεως τῆς ψυχῆς μας. Ἄς παρακαλοῦμε τὸν Ἀναστάντα Κύριο καὶ Θεό μας νὰ μᾶς προσθέτει πίστη, χάρη καὶ δύναμη, γιὰ νὰ αισθανόμαστε χαρὰ πνευματικὴ ἀκόμη καὶ στὰ δύσκολα· ὥστε νὰ εἴμαστε ἔτοιμοι τὰ πάντα νὰ θυσιάσουμε χάριν τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ζήσουμε αἰώνια σὺ

Φῶς τῆς Ἀναστάσεως!

***

Ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα τέκνα πνευματικὰ ἐν Κυρίῳ Ἐγερθέντι·

Ποιοὶ σταύρωσαν τὸν Χριστό; Κακοὶ καὶ φθονεροὶ ἄρχοντες (Ἄννας καὶ Καϊάφας) ἢ καὶ ἄδικοι ἐξουσιαστὲς κατόπιν πείσεως καὶ φόβου (Πιλάτος). Ὅμως, ὁ Ἀναστημένος Κύριός μας εἶναι Κριτὴς ἀκόμη καὶ τῶν κριτῶν αὐτῆς τῆς γῆς καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες καὶ ἐξουσιαστὲς τοῦ κόσμου τούτου θὰ λογοδοτήσουν ἐνώπιόν Του γιὰ τὸ πῶς χειρίσθηκαν τὴν ἐξουσία ποὺ τοὺς δόθηκε. Οἱ πιστοὶ ἄς παρηγορούμεθα ὅτι οἱ Πιλάτοι καὶ Καϊάφες δὲν μποροῦν νὰ πράξουν τίποτε ἐναντίον μας, παρὰ μόνον ὅτι ὁ Κύριος ἐπιτρέψει. Καὶ πῶς κάθε κακὸ ποὺ συμβαίνει κατὰ θείαν παραχώρησιν, σὸ τέλος ἀποβαίνει σὲ καλὸ, διότι δοκιμαζόμαστε γιὰ νὰ καταστοῦμε ἄξιοι αἰωνίου Δόξης. Οἱ σκοτεινοὶ ἄνθρωποι, ὅπως καὶ ὁ πονηρὸς διάβολος, σκοτεινὰ ἀπεργάζονται, ὅμως κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ δυναστεύσει τὸν πιστὸ ποὺ ἔχει μέσα του «**Ψυχὴ καὶ Χριστό!**»

Γι αὐτὸ καὶ τὸ κάθε τίμιο μέλος τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἄς ἀναφωνεῖ μὲ τὸν Ψαλμωδὸ: «**Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου· ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην, καὶ ἀνέθαλεν (ἀνακαινίσθηκε) ἡ σὰρξ μου· καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ (καὶ ὀλόψυχα θὰ Τὸν ὑμνολογῶ)**» (Ψαλμ. κζ' 7). Λοιπὸν, ἄς ὑμνοῦμε καὶ δοξάζουμε ἀκαταπαύστως τὸν Ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν Κύριο καὶ Θεό μας καὶ ἄς ἀναφωνοῦμε νικητηρίως:

Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Τὰ Μέλη

† Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

† Ὁ Εὐρίπου καὶ Εὐβοίας ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ

† Ὁ Πειραιῶς καὶ Σαλαμῖνος ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

† Ὁ Δημητριάδος ΦΩΤΙΟΣ

† Ὁ Τορόντο ΜΩΨΗΣ

† Ὁ Ἀμερικῆς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

† Ὁ Φιλίππων καὶ Μαρωνείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

† Ὁ Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

† Ὁ Μεθώνης ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

† Ὁ Λούνης ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ

† Ὁ Γαρδικίου ΚΛΗΜΗΣ

† Ὁ Ἐτνα καὶ Πόρτλαντ ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ

† Ὁ Βρεσθένης ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ

† Ὁ Θεουπόλεως ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

† Ὁ Πελαγονίας ΜΑΞΙΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΚΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Άνακοίνωσις Αποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 4ης/17ης – 5ης/18ης Μαρτίου 2020

Τὸ διήμερον τῆς Τρίτης, 4ης / 17ης καὶ Τετάρτης 5ης / 18ης τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 2020, εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ρόδον τὸ Ἀμάραντον» (Γαλαξειδίου 14, Πειραιεύς), συνήλθεν εἰς ἐνάτην (ἕκτακτον) Συνεδρίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνακοινωθέντων μέτρων περιορισμοῦ τῶν λατρευτικῶν συναθροίσεων, ἔνεκα τῆς μεταδοτικῆς ἀσθενείας τοῦ κορωνοϊοῦ, ἀφοῦ δὲ ἐπεβεβαίωσεν τὴν προηγηθεῖσαν ἐγκύκλιον ὑπ’ ἀρ. πρωτ. 3022, ὡς πρὸς τὴν θεωρητικὴν τεκμηρίωσιν τῆς στάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τοῦ θέματος, ἔλαβε τὰς ἐξῆς πρακτικὰς ἀποφάσεις:

1. Καλούμεθα ἅπαντες εἰς μετάνοιαν καὶ νὰ ἐντεινωμεν τὰς προσευχὰς ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, διότι καὶ ἡ νόσος αὕτη ἐγένετο κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἐξ ἁμαρτιῶν μας. Ταυτοχρόνως εἶναι ἀπολύτως κατανοητὴ ἡ ἀγωνία τῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητος καὶ τῆς ὑπευθύνου πολιτείας διὰ τὴν ὑγείαν τῶν πολιτῶν καὶ ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, δίχως νὰ παραμεληθῆται ἡ νηστεία, ἡ προσευχὴ καὶ ἅπαντα τὰ πνευματικὰ μέσα, πρέπει νὰ τηροῦνται καὶ οἱ ἐπιβεβλημένοι κανόνες προστασίας.

2. Οἱ ἀσθενοῦντες καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς εὐπαθεῖς ομάδας νὰ παραμείνουν προσευχόμενοι κατ’ οἶκον μέχρι τῆς ἰάσεως αὐτῶν οἱ πρῶτοι, καὶ τῆς παρελεύσεως τοῦ κινδύνου οἱ δεῦτεροι. Νὰ λαμβάνουν καθημερινῶς ἀντίδωρον, ἁγιασμόν, νὰ χρίωνται μετ’ Εὐχελαίου καὶ νὰ καλοῦν τοὺς Ἱερεῖς κατ’ οἶκον διὰ τὴν μυστηριακὴν τῶν ἐξυπηρέτησιν.

3. Συνιστᾶται εἰς τοὺς πιστοὺς (καὶ καθῆκον τῶν Ἱερέων εἶναι νὰ τὸ τονίζουσι συχνῶς, δοθείσης εὐκαι-

ρίας) νὰ τηροῦν μετ’ σχολαστικότητά ὅλας τὰς ὁδηγίας ὑγιεινῆς καὶ αὐτοπροστασίας, τόσο κατ’ οἶκον, ὅσον καὶ ἐντὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

4. Εἰδικῶς οἱ Ἐπίτροποι τῶν Ἱερῶν Ναῶν νὰ μεριμνοῦν ὥστε οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ νὰ παραμένουν ἀνοικτοὶ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο χρονικὸν διάστημα, διὰ τὰς ἀτομικὰς προσευχὰς τῶν πιστῶν, προσέχοντες διὰ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν προβλεπομένων μέτρων προστασίας: Νὰ ὑπάρχη ἀντισηπτικὸν ὑγρὸν εἰς τὰς εἰσόδους τῶν Ναῶν, ἡ παρουσία τῶν προσευχομένων πιστῶν νὰ μὴν ὑπερβαίνει τὴν ἀναλογίαν ἐνὸς ἀνὰ 10 τμ. ἐμβαδοῦ τοῦ Ναοῦ καὶ αἱ μεταξύ των ἀποστάσεις νὰ μὴν εἶναι ὀλιγώτεροι τῶν 2 μ..

5. Οἱ Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν θὰ λάβουν ἀναλυτικὰς ὁδηγίας ἀπὸ τοὺς ἐπιχωρίους Ἀρχιερεῖς διὰ τὴν μυστηριακὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν, λαμβάνοντες ὑπ’ ὄψιν τὴν μακροαίωνα παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν διὰ τὴν ποιμαντικὴν διακονίαν ὑπὸ τοιαύτας ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς συνθήκας, μετ’ γνώμονα πάντοτε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον.

6. Ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ὁ ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος Θεὸς εἰσακούσῃ τὰς προσευχὰς τῶν ὀλίγων, ἔστω, δικαίων, οἱ ὅποιοι ἀκόμη ὑπάρχουν ἀναμέσον τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ καὶ νὰ παρέλθῃ τάχιστα ἡ δοκιμασία αὕτη.

7. Ἀπεφασίσθη ἡ τέλεσις τοῦ Μυστηρίου τοῦ ἱεροῦ Εὐχελαίου ὑπὸ τῶν παρόντων ἐπτὰ Ἀρχιερέων, πρὸς διανομὴν εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἱεράς Μητροπόλεις καὶ τὰς Ἐνορίας, πρὸς πνευματικὸν ἐπιστηριγμὸν καὶ ἴσασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος τῶν πιστῶν. Τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὴν δευτέραν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Ανακοίνωσις Ἀποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 18ης / 31ης Μαρτίου 2020

Τὴν Τρίτην, 18ην / 31ην τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 2020, συνήλθεν εἰς δεκάτην (τακτικὴν) Συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου καὶ τῆ συμμετοχῇ ἐτέρων ἑννέα Ἀρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, μέσῳ τηλεδιασκέψεως.

Ἦσυχολήθη μετὰ τοῦ μόνου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἥτοι τὴν ἐκτίμησιν τῆς τρεχούσης ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ἐξ ἀφορμῆς τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ.

Ἀρχικῶς ἐγένετο ἀναφορὰ περὶ τῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὰς ὁποίας ἔχει παρουσίαν ἡ Ἐκκλησία τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ἡ πανδημία ἐξελίσσεται καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποία λαμβάνονται, αὐστηροποιοῦνται σὺν τῷ χρόνῳ. Ὁ περιορισμὸς τῶν συναθροίσεων ἀποτελεῖ κοινὸν τόπον, ἐνῶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν δημοσίων θρησκευτικῶν τελετῶν ἔχει ἐπιβληθῆ εἰς τὰς πλείονας τῶν χωρῶν. Οἱ κατὰ τόπους Ἀρχιερεῖς ἀνεφέρθησαν εἰς τοὺς τρόπους, τοὺς ὁποίους μετέρχονται οἱ Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, προκειμένου ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ ἡ τέλεισις τῶν ἱερῶν Μυστηρίων νὰ μὴ διακοπῆ, παρὰ τὰς δυσκολίας.

Ἐλήφθησαν ἀποφάσεις ὥστε νὰ δοθοῦν ἐπὶ πλέ-

ον ὁδηγίαι εἰς τοὺς Εὐλαβεστάτους Κληρικοὺς, ἀντλοῦντες παραδείγματα ἀπὸ τὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν πρακτικὴν Αὐτῆς εἰς δυσχερεῖς περιστάσεις τοῦ παρελθόντος, ὡς καὶ παραμυθίας καὶ στηρίξεως πνευματικῆς διὰ τὸ Ποίμνιον ἡμῶν.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισεν εἰσέτι τὴν σύστασιν πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, Κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, ὅπως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τῆς δοκιμασίας, ἡ ὁποία συμπίπτει μετὰ τῆς κατανυκτικῆς περιόδου τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἀπέχουν ἀπὸ τὰς πολλὰς δημοσιεύσεις εἰς τὰ μέσα κοινωνικῆς δικτυώσεως, διότι «ἐκ τῆς πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξει ἁμαρτίαν» (Παροιμ. ι' 19), ὅταν μάλιστα προβαίνουν εἰς ἀξιολογήσεις καὶ κριτικὰς ἀκόμη καὶ περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιμετωπίσεως ἄνευ γνώσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ τι ἀκριβῶς συμβαίνει, καὶ ἀξιοποιήσουν τὸν χρόνον αὐτῶν μᾶλλον εἰς ἔντονον προσευχὴν, ἥτις ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς νηστείας ἀποθήσεται εἰς ὄφελος οὐ μόνον προσωπικὸν ἀλλὰ καὶ γενικώτερον.

Ἀκόμη, ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ ἐπιστολῶν πρὸς τὰς Ἀδελφὰς ἡμῶν Ἐκκλησίας Ρουμανίας, Ρωσικῆς Διασπορᾶς καὶ Βουλγαρίας συμπαρακλήσεως ἐπὶ τῇ κοινῇ δοκιμασίᾳ τῆς πανδημίας.

Ἐλήφθησαν ἀποφάσεις περαιτέρω ἐνεργειῶν διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον καὶ ὠρίσθη νέα Συνεδρίασις πρὸ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Ανακοίνωσις Ἀποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 28ης Μαρτίου / 11ης Ἀπριλίου 2020

Τὴν Παρασκευὴν, 28ην Μαρτίου / 11ην Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 2020, συνήλθεν εἰς ἐνδεκάτην (ἕκτακτον) Συνεδρίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου καὶ τῆ συμμετοχῇ ἐτέρων ὀκτὼ Ἀρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, μέσῳ τηλεδιασκέψεως καὶ συνεζήτησε καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1. Ἦσυχολήθη ἐκ νέου μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ἐξ ἀφορμῆς τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος φρονεῖ ὅτι τὰ αἰτήματα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δυνατότητος τῶν πιστῶν νὰ μεταβαίνουν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς δι' ἀτομικὴν προσευχὴν, ὡς καὶ τῆς ὑπὸ ὄρους παρουσίας πιστῶν εἰς τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας καὶ Λειτουργίας,

τηρουμένων τῶν ἀποστάσεων ἀσφαλείας καὶ λοιπῶν μέτρων ὑγιεινῆς, ὅπως εἰς ἄλλας Ὁρθοδόξους χώρας, εἶναι δίκαια καὶ λυπεῖται διὰ τὴν μὴ ικανοποίησιν αὐτῶν. Ἀπεφάσισε δὲ τὴν ἔκδοσιν Ἐγκυκλίου μετὰ γενικῆς ὁδηγίας πρὸς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον, βάσει τῆς διαμορφωθείσης καταστάσεως ἐκ τῆς ἐξαγγελίας ἐπι αὐστηροτέρων κυβερνητικῶν μέτρων. Ἡ ἐξειδίκευσις καὶ ἀνάλυσις τῶν ὁδηγιῶν θὰ γίνεται ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων Ἀρχιερέων.

2. Ἦσυχολήθη μετὰ πρακτικῶν ζητημάτων καλυτέρας ὀργανώσεως εἰς τὸν τομέαν ἐπικοινωνίας καὶ προωθήσεως τῶν κειμένων καὶ ἀπόψεων Αὐτῆς.

3. Συνεζήτησε ζητήματα τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

4. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἠσυχολήθη καὶ μετέτερα ζητήματα τρεχούσης φύσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Ανακοίνωσις Αποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 9ης / 22ας Ἀπριλίου 2020

Τὴν Τετάρτην, 9ην / 22αν Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 2020, συνήλθεν εἰς δωδεκάτην (ἕκτακτον) Συνεδριάν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου καὶ τῆ συμμετοχῇ ἐτέρων ὀκτῶ Ἀρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, μέσῳ τηλεδιασκέψεως καὶ συνεζήτησε καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1. Ἐγένετο ἡ ἀποτίμησις τῆς καταστάσεως κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα ἐν ἐκάστη Ἐκκλησιαστικῇ Ἐπαρχίᾳ. Εἰς τὰς περισσότερας τῶν περιπτώσεων οἱ πιστοὶ ἐξυπηρετήθησαν μυστηριακῶς ἂν καὶ ἡ συμμετοχὴ των εἰς τὰς

λατρευτικὰς συνάξεις ἦτο περιορισμένη εἰς μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμὸν ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν κάθε κράτους, περιφέρειας καὶ πόλεως. Πρόβλημα ἐξυπηρετήσεως ὑπῆρξεν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς νήσους, αἱ ὁποῖαι δὲν διαθέτουν μονίμως διαμένοντα Κληρικὸν καὶ ἀναμένεται ἡ ἄρσις τῶν περιορισμῶν μετακινήσεως διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ αὐτῶν.

2. Ἀπεφάσισε τὴν συμπερίληψιν εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας τὸ κατ' ἔτος ἀναγινωσκόμενον εἰς τοὺς Ναοὺς, ἐκτὸς τῆς Συνοδικῆς καταδίκης τοῦ Οἰκουμενισμοῦ (1998), καὶ τῆς Συνοδικῆς καταδίκης τῆς Μασονίας (1988), πρὸς ἐμπέδωσιν ὑγιоῦς φρονήματος εἰς τοὺς πιστοὺς.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

Ανακοίνωσις Αποφάσεων Ἱερᾶς Συνόδου 16ης / 29ης Ἀπριλίου 2020

Τὴν Τετάρτην, 16ην / 29ην Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 2020, συνήλθεν εἰς δεκάτην τρίτην (ἕκτακτον) Συνεδριάν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλινίκου καὶ τῆ συμμετοχῇ ἐτέρων ἑννέα Ἀρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, μέσῳ τηλεδιασκέψεως καὶ συνεζήτησε καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1. Συνεζητήθη ἡ διαμορφωθείσα κατάστασις ὅσον ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἀπεφασίσθη οἱ Ἀρχιερεῖς νὰ δώσουν ὁδηγίας εἰς τοὺς Ἐφημερίους διὰ τὴν τέλεισιν τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ τὴν μυστηριακὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν, ἀναλόγως τῶν τοπικῶν περιστάσεων.

2. Ἐνημερώθη διὰ τὰς προκληθείσας ζημίας ἐκ πυρκαϊᾶς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας Κομοτηνῆς (ιδιοκτησίας τοῦ Γενικοῦ Ταμείου τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος) καὶ προέβη εἰς προτροπὴν πάντων τῶν δυναμένων ὅπως συνδράμουν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ζημιῶν.

3. Ἀπεφάσισε τὴν τροποποίησιν τοῦ Κώδικος Ἀναρτήσεων τοῦ Συνοδικοῦ Ἰστοτόπου, διὰ τῆς διασαφηνίσεως σημείου τινὸς ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν ἀναρτήσεων περὶ ἐκκλήσεων βοηθείας.

4. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἡσχολήθη καὶ μετ' ἕτερα ζητήματα τρεχούσης φύσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Για την Θ. Λειτουργία και την Θ. Κοινωνία σὲ καιρὸ ἐξαπλώσεως τοῦ κορωνοϊοῦ

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία Ἀποτελεῖ τὸ Σῶμα Του, τρέφεται καὶ ζωοποιεῖται ἀπὸ τὸν Δοτῆρα τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἀναστάσεως Κύριο καὶ Σωτῆρα μας. Ὑπάρχει στὸν κόσμο γιὰ νὰ φανερώσει τὴν θεία Παρουσία, νὰ ἐνσωματώνει μέλη -ὡς Κιβωτὸς Σωτηρίας- μὲ προορισμὸ τὴν αἰωνιότητα, καὶ νὰ μεταδίδει στοὺς πιστοὺς τὸν Ἅγιασμὸ τῆς Χάριτος «*εἰς ἱάσιν ψυχῆς τε καὶ σώματος*». Αὐτὸ γίνεται μὲ τὴν Θεία Λατρεία, τὰ ἅγια Μυστήρια, τὶς ἅγιες Ἀρετὲς καὶ τὸ Εὐαγγελικὸ ἦθος.

Ἡ Θεία Κοινωνία, τὸ ζωντανό, πραγματικὸ καὶ πνευματικὸ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, μὲ τὴν δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι τροφή ἀφθαρσίας καὶ ἀθανασίας καὶ ἀντίδοτο θανάτου. Μᾶς καθιστᾷ συγγενεῖς ἐξ αἵματος μὲ τὸν Θεὸ καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι ἐπίσης κοινωνοὶ τοῦ αὐτοῦ Εὐχαριστιακοῦ Ποτηρίου. Ἡ Εὐχαριστία παρέχεται ὡς γνωστὸν μόνον στὰ πραγματικὰ Μέλη τῆς Ἐκκλησίας «*εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον*».

Ἡ ἱεουργία τοῦ Μυστηρίου στὴν Θεία Λειτουργία ἀπὸ Κληρικὸ μὲ Ὁρθόδοξη Ὁμολογία πίστεως καὶ κανονικὴ χειροτονία, εἶναι πράξη κοινή, ἐνωτικὴ καὶ ἀγαπητικὴ, τὴν ὁποῖαν ἐπιτελεῖ ὁ ἴδιος ὁ Μέγας Ἀρχιερέας Χριστὸς δανειζόμενος τὰ μέλη τοῦ Λειτουργοῦ Του. Ἡ μεταβολὴ τοῦ Ἄρτου καὶ τοῦ Οἴνου σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ συνιστᾷ Θαῦμα θαυμάτων, προσφερόμενο δωρεὰν καὶ ἐλεύθερα, «*μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως καὶ ἀγάπης*», στὰ Μέλη τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἐκπληρώνουν τὶς κατάλληλες προϋποθέσεις (μετάνοια γιὰ καθαρὴ συνείδηση, νηστεία/ἐγκράτεια, προσευχή, συγχώρηση)· καθ' ὅτι προσφέρει τὸν ὅλο Χριστὸ μὲ ὅλο τὸν ἄπειρο πλοῦτο τῆς Ἀγάπης καὶ Δυναμέως Του καὶ τῶν θεοποιῶν ἀκτίστων Ἐνεργειῶν Του. Καὶ ἔτσι ἐπιτυγχάνεται ἡ Θεανθρώπινη Κοινωνία, ὡς πρόγευση τῆς αἰωνιότητος· ὁ Χριστὸς

ζεῖ σ' ἐμᾶς καὶ ἐμεῖς σ' Αὐτόν, καὶ ἀποτελοῦμε μεταξὺ μας μέλη ἀλλήλων.

***

Σὲ περιόδους δύσκολες μέσα στὴν ἱστορία, σὲ πολέμους, ἐπιδημίες καὶ καταστροφές, ἡ Ἐκκλησία ποτὲ δὲν ἀνέστειλε τὴν Λειτουργία της καὶ τὴν τέλεση τῶν Μυστηρίων της καὶ μάλιστα τῆς Θείας Εὐχαριστίας, διότι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Εὐχαριστιακὸς Ἄρτος καὶ Οἶνος, τὰ ἅγια Δῶρα ποὺ δὲν ἀναλογοῦν, ἢ ὁμοιάζουν ἢ συμβολίζουν τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ πρὸς αὐτά, γιὰ τὴν σωτηρία καὶ λύτρωση ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, τὴν φθορά, τὸν κατακερματισμὸ, τὴν διάλυση, τὴν δαιμονικότητα καὶ τὸν θάνατο.

Ἄν ἡ Ἐκκλησία ἐξ αἰτίας φυσικῶν ἀπειλῶν, κινδύνων καὶ καταστροφῶν ἔπαυε ἐν μέρει ἢ ἐξ ὀλοκλήρου, γιὰ λίγο ἢ γιὰ περισσότερο διάστημα τὴν Θεία Λειτουργία καὶ Εὐχαριστία της, τότε θὰ ἦταν σὰν νὰ αὐτοκαταργεῖτο, χωρὶς πλέον νὰ ἔχει οὐσιαστικὸ λόγο ὑπάρξεως.

Ὅμως, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ κτιστοῦ κόσμου· οὔτε ἡ ἀφθαρσία ἀπὸ τὴν φθορά· οὔτε ἡ ζωὴ ἀπὸ τὸν θάνατο!

Ἀκόμη καὶ σὲ περίοδο διωγμοῦ, ἡ Ἐκκλησία καταφεύγουσα στὴν ἔρημο, στὶς κατακόμβες, στὶς ὀπές καὶ στὰ σπήλαια, δὲν παύει τὸ σωτήριο ἔργο τῆς Λειτουργίας της.

Σὲ περιόδους ἐπιδημίας ἢ καὶ πανδημίας, ὅπως συμβαίνει τώρα μὲ τὸν ἐπικίνδυνο ἢ καὶ θανατηφόρο κορωνοϊό, ἡ Ἐκκλησία ἐντείνει τὴν Λατρεία καὶ προσευχὴ της, γιὰ νὰ διατηρήσει τὴν Ἐλπίδα ἄσβεστη, νὰ ἐνισχύσει τὰ Μέλη της, καὶ νὰ μεταδώσει Ἀλήθεια καὶ Ἀγάπη, Ζωὴ καὶ Ἀνάσταση.

Ἐπομένως, τὰ ἅγια Μυστήριά της, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπελευθερωτικῆς, σωτηρίας καὶ αἰώνιας σημασίας, ἀποτελοῦν τὴν πιὸ μεγάλη καὶ ἀνέκφραστη εὐεργεσία γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, μεταδιδόμενα βεβαίως μόνον στὰ πιστὰ Μέλη της ἀβίαστα καὶ ἐλεύθερα. Καὶ ὄχι στοὺς μὴ πιστοὺς, στοὺς ἀποκομμένους, στοὺς ἐκτὸς αὐτῆς κατ' ὄνομα Χριστια-

νούς, οί όποιοί διέπονται άπό την λογική του κόσμου τούτου.

Ή Θεία Κοινωνία περιέχει τον Παθόντα, Άναστάντα και Άναληφθέντα Χριστό, τον Καθήμενο στα δεξιά του Πατρός και χορηγούντα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο. Τὸ Ποτήριο τῆς Εὐχαριστίας εἶναι Φῶς και Πῦρ, κάθαρση, άγιασμός και θέωση, φάρμακο άθανασίας. Ὁχι μόνο δὲν μεταδίδει θανατηφόρα μικρόβια, αλλά πρωτίστως ξεπλένει την ψυχή άπό τὰ θανατηφόρα μικρόβια τῆς άμαρτίας και μεταφέρει και στο σῶμα ελάφρυνση ύγείας και όμορφιά.

Όλα αὐτὰ δὲν εἶναι θεωρία, αλλά άποτελοῦν την βεβαίωση τῆς έμπειρίας του Ἐκκλησιαστικού Σώματος άπό τὰ Ἐποστολικά χρόνια, όπως αὐτὴ εκφραζόταν και εκφράζεται άπό τους παλαιούς και νέους Ἁγίους τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Άρα, κανείς κίνδυνος δὲν ύπάρχει για τὰ πιστὰ Μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας άπό τὸ νὰ προσέρχονται με προετοιμασία, πίστη, φόβο Θεοῦ και άγάπη στην Θεία Κοινωνία, για νὰ λαμβάνουν άφεση και άγιασμό και νὰ διατελοῦν σὲ ένωση με την θεία Χάρη.

***

Άγαπητοί εν Χριστῷ Ἀδελφοί·

Λέγοντες όλα τὰ άνωτέρω, δὲν σημαίνει ότι άγνοοῦμε την κρισιμότητα τῆς καταστάσεως και τὸν διαγραφόμενο κίνδυνο, για τὶς άμαρτίες μας, άπό την περαιτέρω εξάπλωση του κορωνοϊοῦ. Γι' αὐτὸ και δὲν δυνάμεθα νὰ άγνοήσουμε τὶς άγαθές και έναγωνίες προσπάθειες όλων εκείνων τῶν ύπευθύνων φορέων που άγωνίζονται για την άποτροπή του κακοῦ και την περιφρούρηση τῆς δημόσιας ύγείας.

Για τὸν λόγο αὐτό, τονίζουμε ότι στην τέλεση και μετάδοση τῆς Θείας Εὐχαριστίας άπό τους Κληρικούς χάριν τῶν Μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι άνάγκη όλα τὰ άπαιτούμενα εἶδη νὰ εἶναι εκλεκτά, καθαρὰ και άπαστράπτοντα άπό χάρη και εὐλογία. Τὰ ιερὰ Ἄμφια και όλα γενικὰ τὰ άναγκαῖα άντικείμενα τὰ χρησιμοποιούμενα στην Λατρεία, νὰ εἶναι φροντισμένα και πεντακάθαρα. Οἱ ἴδιοι οἱ Κληρικοί νὰ εἶναι καθαροί, εὐπρεπεῖς και ἱεροπρεπεῖς. Οἱ Ναοὶ νὰ λάμπουν άπό καθαριότητα και νὰ τηροῦνται σὲ αὐτοὺς ὅλοι οἱ κανόνες σχολαστικῆς ύγιεινῆς, για νὰ αίσθητοποιοῦν ότι άποτελοῦν κομμάτια του

Οὐρανοῦ στην γῆ. Ὡστε ὅσοι εισέρχονται νὰ άναφωνοῦν: «*Ἐν τῷ Ναῷ εἰσῶτες τῆς Δόξης Σου, εν Οὐρανῷ εἰσῶναι νομίζομεν!*»!

Κατὰ την παρούσα δύσκολη περίσταση, ὁ φόβος και ὁ πανικός δὲν ἔχουν καμμία θέση μεταξύ τῶν πιστῶν μας, Κλήρου και Λαοῦ. Αὐτὸ που χρειάζεται εἶναι δυνάμωση τῆς πίστεως, μεάνοια, σοβαρότητα, ύπευθυνότητα και προσευχή.

Οἱ πιστοὶ που άνήκουν σὲ εὐπαθεῖς ομάδες, και μάλιστα οἱ μεγάλης ηλικίας και με παθήσεις σοβαρές, νὰ άποφεύγουν νὰ εκτίθενται άκόμη και με την φυσική τους παρουσία στον Ναό. Εἶναι άπαραίτητο νὰ άποφεύγεται ὁ συνωστισμός, ὁ στενὸς συγχρωτισμός και γενικὰ ἡ μεγάλη εγγύτητα τῶν πιστῶν μεταξύ τους άκόμη και στους χώρους Λατρείας. Ἐπίσης, ὅσοι παρουσιάζουν συμπτώματα άκόμη και ἥπιας μορφῆς ἰώσεως ἢ γρίπης, εἶναι καλύτερο νὰ παραμείνουν στις οἰκίες τους και νὰ άναπληρώσουν τὸν εκκλησιασμό με την κατ' ἴδιαν προσευχή τους. Ἐν συντρέχει ειδικὸς λόγος, δύναται νὰ εἰδοποιηθεῖ ὁ Ἱερέας τῆς Ἐνορίας τους για νὰ τοὺς παράσχει την ὅποιαδήποτε άναγκαῖα πνευματική κάλυψη, όπως γινόταν και γίνεται πάντοτε σὲ τέτοιες περιπτώσεις κατὰ την πάγια τακτική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Όσοι πιστοὶ προσέρχονται στους Ἱεροὺς Ναοὺς νὰ προσέχουν την κίνηση και συμπεριφορά τους, νὰ άποφεύγουν έντονες εκδηλώσεις εὐλαβείας πιθανῶς ενοχλητικῆς στους άλλους. Ἐπίσης, οἱ πιστοὶ νὰ άποφεύγουν τὶς στενές προσεγγίσεις, τὶς διαχύσεις μεταξύ τους, τοὺς έναγκαλισμούς και άσπασμούς, τηροῦντες άπόσταση άσφαλείας.

Ἰδίως ὅσοι θορυβοῦν, ενοχλοῦν και διαταράσσουν την ἡσυχία και προσευχή με έντονα συμπτώματα βήχα, κ.λπ., νὰ άποφεύγουν νὰ τὸ κάνουν αὐτό, νὰ λαμβάνουν μέτρα προστασίας του έαυτοῦ τους και τῶν άλλων και σὲ τέτοια περίπτωση νὰ άρκοῦνται καλύτερα στην κατ' ἴδιαν προσευχή στην οἰκία τους.

Ἐν ἔχουμε σὰν ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ άγάπη και ένδιαφέρον για τοὺς άλλους, ἄς τὸ άποδείξουμε άποφεύγοντας νὰ συμπεριφερόμαστε άπρόσεκτα, κουραστικὰ ἢ και επικίνδυνα έναντί τους.

Ἐπίσης, εἶναι ἤδη γνωστὸν ότι οἱ βασικοὶ κανόνες προσωπικῆς ύγιεινῆς εἶναι άκρως άναγκαῖοι για τὸ καλὸ τὸ δικό μας και τῶν

ἄλλων: σχολαστικὸ πλῦσιμο χειρῶν, καθαριότητα χώρων, ἀποφυγὴ ἀγγίγματος τοῦ προσώπου μας μὲ τὰ χέρια μας.

Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία ἢ ὅποιαδήποτε ἄλλη ἱερὴ Ἀκολουθία δὲν χρειάζεται νὰ ὑπάρχει καθυστέρηση στὸν Ναὸ ἢ ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἶναι καλύτερο νὰ ἀποφεύγονται συνάξεις, συζητήσεις κ.λπ., γιὰ νὰ περιορισθοῦν οἱ πιθανότητες μεταδόσεως νόσου.

Ὅλα αὐτὰ ἀναφέρονται, διότι ναὶ μὲν ἡ Θεία Κοινωνία καθαυτὴν εἶναι ἀνεπίδεκτη ὅποιασδήποτε μολύνσεως, ἀλλὰ τὸ περιβάλλον ἀκόμη καὶ τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ πέριξ χώρου, ὅπως καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν σχέσεων τῶν πιστῶν μεταξύ τους μὲ τὴν προσεκτικὴ ἢ μὴ συμπεριφορὰ τους, δὲν ἐξασφαλίζουν μὲ τρόπο μηχανικὸ ἢ ἀναγκαστικὸ τὴν ἀσφάλεια καὶ ὑγεία, ψυχικὴ καὶ σωματικὴ. Κάθε ἀπροσεξία, ἐκτροπὴ ἢ ὑπερβολή, ἔχουν πάντοτε δυσάρεστες ἐπιπτώσεις. Ὅπου ὑπεισέρχεται ὁ ἀνθρώπινος παράγοντας ἀτελείας καὶ ἀδιαφορίας, ἐκεῖ ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ δὲν δρᾷ μὲ τρόπο αὐτόματο ἀνασταλτικὰ καὶ κατευναστικά. Αὐτὴ παραμένει καὶ ἐπιδρᾷ μόνον ὅπου οἱ συνθήκες εἶναι κατάλληλες, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν μὲ ἐπιμέλεια αὐτὸ ποὺ ἀναμενόταν νὰ κάνουν, καὶ κυρίως ὅπου οἱ καρδιὲς εἶναι καθαρές.

Εἶναι ἐπίσης ἐπιβεβλημένο νὰ ἀποσαφηνίσουμε ὅτι, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐπηρεάζεται οὔτε καθορίζει τὴν πορεία καὶ τὴς ἀποφάσεις της κατὰ περιστάσεις ἀπὸ τὸν τρόπο δράσεως καὶ ἀπὸ τὴς πρακτικὲς ἐξωεκκλησιαστικῶν χώρων σχισματικῶν ἢ αἰρετικῶν ομάδων. Αὐτὲς δὲν ἀποτελοῦν ὑποδείγματα τοῦ τρόπου σκέψεως καὶ δράσεώς της. Ἐπίσης, γιὰ τὸν τρόπο ρυθμίσεως τῶν τοῦ Οἴκου της δὲν ἀναμένει ὑποδείξεις ἀνθρώπων ἐκτὸς αὐτῆς, ἔστω καὶ «εἰδημόνων», οἱ ὅποιοι ἂν δὲν διέπονται ἀπὸ ἐχθρικὸ καὶ ἀντιχριστιανικὸ πνεῦμα, στὴν καλύτερη πάντως περίπτωση εἶναι ἀκατάλληλοι νὰ παράσχουν προτάσεις γιὰ τὸν τρόπο λειτουργίας της, τὴν τέλεση τῆς λατρείας της, τὴν ἄσκηση οἰκονομίας καὶ ποῖο τὸ εἶδος αὐτῆς στὴν μετάδοση τῶν ἱερῶν Μυστηρίων της στὰ μέλη της. Τοῦτο ἀποτελεῖ πρωτοφανῆ ἀνάμιξη στὴν ἐσωτερικὴ αὐτοτέλειά της καὶ δὲν εἶναι

δυνατὸν μὲ τὸ πρόσχημα διαφυλάξεως τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν νὰ ἀποφαίνεται ὁ κάθε ἄγευστος τῆς Ζωῆς της περὶ ὅσων διέπουν αὐτὴν καὶ τὴν δράση της! Ἡ Ἐκκλησία καὶ μόνον εἶναι ὑπεύθυνη γιὰ τὸν καθορισμὸ τῶν Κανόνων λατρείας καὶ εὐταξίας της καὶ οὐδεὶς ἄλλος, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε τηρεῖ μὲ σεβασμὸ τὰ ἀνέκαθεν ἰσχύοντα εἰς αὐτὴν δοκιμασμένα στὸν χρόνο γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά, φιλανθρωπία καὶ ἱερότητά τους.

***

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί·

Στὴν περίοδο νηστείας, μετανοίας, περισυλλογῆς καὶ προσευχῆς ποὺ διανύουμε, ἡ θεία Φιλανθρωπία, ἡ Ὅποια τὰ πάντα οἰκονομεῖ πρὸς τὸ ψυχικὸ συμφέρον μας, παρεχώρησε μία μεγάλη δοκιμασία στὸν κόσμο, γιὰ τοὺς λόγους τῆς θείας Πανσοφίας Της. Ἡ ἄστατη καὶ μᾶλλον ὑβριστικὴ πορεία τοῦ κόσμου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχίσει ἀκάθεκτη καὶ ἀνεμπόδιση. Ἡ ἀποστασία σὲ ἐπίπεδο πίστεως καὶ ἠθους δὲν δύναται νὰ καλπάζει ἀσχημονοῦσα ὅλο καὶ περισσότερο, ἄνευ θείας παρεμποδίσεως καὶ συνετίσεως.

Ἡ εὐθύνη ἡμῶν τῶν ἠλημμένων παρὰ Θεοῦ νὰ ἀποτελοῦμε τὸ Μικρὸν Ποίμνιόν Του εἶναι μεγάλη, τόσο στὴν διατήρηση πάσης θυσία τῶν παραδεδομένων, ὅσο καὶ στὴν ὑπόμνηση στοὺς γύρω μας περὶ τῆς Ἀληθείας ποὺ μᾶς ἔχει ἐμπιστευθεῖ. Ἡ καλύτερη μετάνοια καὶ προσευχή μας, ὄχι μόνον γιὰ μᾶς ἀλλὰ καὶ γι' αὐτοὺς ποὺ δὲν μετανοοῦν οὔτε προσεύχονται, θὰ ἀποδείξει τὴν ἀγάπη μας καὶ θὰ ἐφελκύσει τὸ Ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Παράλληλα ἡ ἐτοιμότητα, σοβαρότητα καὶ ἐγρήγορσή μας, ἡ κοινωνικὴ μας εὐθύνη καὶ ἡ θυσιαστικὴ μας διάθεση στὴν διακονία ὅσων ἔχουν ἀνάγκη, θὰ δίδει μία ἰσχυρὴ μαρτυρία γιὰ τὴν Ἀλήθεια τῆς Πίστεώς μας.

Εἶθε νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῆς ἀποστολῆς μας στὸν κόσμο τοῦτο τῆς φθορᾶς καὶ τῆς συγχύσεως, ὥστε νὰ ἀξιωθοῦμε τοῦ θείου Μακαρισμοῦ ὡς δοῦλοι εὐγνώμονες, ὡς τέκνα φωτός, ποὺ φανήκαμε πιστοὶ στὰ ὀλίγα, γιὰ νὰ ἀξιωθοῦμε τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν, τὰ ὅποια ἐτοιμάσθηκαν γιὰ τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Κύριον!

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΑΙ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 29-02/13-03-2020

Ἀνακοίνωσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὴν ἐνεστῶσα κατάστασις

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Εν μέσῳ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μὲ ὑψωμένο τὸν Τίμιο καὶ Ζωοποιὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος μας πρωτίστως στὶς καρδιές μας, τὸ σύμβολο αὐτὸ θυσίας, ἀγάπης καὶ νίκης, μεταφέρουμε τὶς πατρικὲς εὐχές μας στὸ δοκιμαζόμενο Ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν, ὅτι αὐτὸ πού βιώνουμε κατὰ τὴν παροῦσα Τεσσαρακοστή, βεβαίως γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, εἶναι κάτι τὸ πρωτοφανὲς καὶ πρωτόγνωρο. Ἄν καὶ ἡ Μαρτυρικὴ Ἐκκλησία μας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων διῆλθε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου πρὶν ἀπὸ κάποιες δεκατίες, καὶ γνώρισε μακρὲς καὶ παρατεταμένες Σαρακοστὲς μὲ κλειστοὺς Ναοὺς, δεσμίους Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς, ἐξοριστοὺς Λειτουργοὺς, κρυμμένους Ἱερεῖς, ἀγωνιζομένους Μοναχοὺς καὶ Μοναχές, στερημένους ἐκκλησιασμοῦ ἡρώϊκους πιστοὺς λαϊκοὺς. Τότε ἡ πίστις μᾶς καλύβδωνε καὶ βγαίναμε πιὸ δυνατοὶ καὶ ἀποφασιστικοί, ἂν καὶ οἱ ἀπώλειες ἦταν σημαντικὲς.

Σήμερα, πού ὑποτίθεται ὅτι δὲν ἔχουμε διωγμὸ πίστεως, ὅλοι πλήπονται καὶ μάλιστα οἱ τότε διώκτες μας Νεομερολογῖτες, διότι ἡ Κυβέρνησις τῆς Πατρίδος μας, λόγῳ τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ, ἔκρινε τὴν λήψη αὐστηρῶν μέτρων γιὰ τὴν προστασία τῆς δημόσιας ὑγείας, μὲ ἀπαγόρευση ἀκόμη καὶ τῆς θείας λατρείας στοὺς Ναοὺς γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως. Αὐτὸ ἀπὸ πνευματικῆς πλευρᾶς εἶναι ἀνάρμοστο, ἐκφράζουμε τὴν λύπη καὶ τὴν δυσσέσκειά μας, καὶ ζητοῦμε ἐντόνως νὰ ἐπιτραπεῖ ἡ δημόσια λατρεία μας, μὲ τὴν σχολαστικὴ βεβαίως τήρησις τῶν προδιαγραφῶν ὑγιεινῆς, ὅπως αὐτὲς ἔχουν ἤδη καθορισθεῖ καὶ τηροῦνται μὲ ἀκρίβεια.

Ὁ ἀκούσιος ἐγκλεισμοὸς τῶν ἀνθρώπων στὶς οἰκίαις τους δὲν εἶναι μόνον κάτι τὸ ἀρνητικόν, ἀλλὰ ἔχει καὶ τὶς θετικὰς ὀψεις του. Κατ' ἀρχὴν ἡ ἀτμόσφαιρα ἐξωτερικὰ καθάρισε καὶ ἔγινε ὄντως Σαρακοστιανή: ἔπαυσαν οἱ θόρυβοι καὶ οἱ ταραχές, οἱ ὕβρεις καὶ οἱ συγκρούσεις, ἡ πάσης φύσεως δημόσια ἠθικὴ καὶ λοιπὴ σήψη καὶ διαφθορά.

Ἄν καὶ στὰ σπίτια, οἱ ἔνοικοι, οἱ οἰκογένειαι, δοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ βλέμμα κατανοήσεως καὶ ἀγάπης, ἂν ἔλθουν πιὸ κοντὰ μὲ κοπὴ θελήματος καὶ θυσιαστικὴ διάθεσις, ἂν λύσουν τὶς διαφορὰς καὶ πικρίας τους καὶ συγχωρηθοῦν, καὶ κυρίως ἂν προσευχηθοῦν μαζί, τότε οἱ καλαροὶ καὶ

ξεθωριασμένοι δεσμοὶ τους θὰ δυναμώσουν καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ θὰ ἔλθει καὶ πάλι στὸ σπιτικό τους. Μποροῦν νὰ τελοῦνται στὸ Προκυνητὰρι ἢ Εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ ἱερὲς Ἀκολουθίαι. Ἀκόμη, ὑπάρχει ἡ δυνατότητα νὰ ἀκούει κανεὶς τὶς ἱερὲς Ἀκολουθίαι ἀκόμη καὶ ἀπὸ χώρους τῆς Ἐκκλησίας μας διαδικτυακῶς. Ἐπίσης, ἡ ἀνάγνωσις καλῶν βιβλίων καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ δημιουργικὴ ἀπασχόλησις καὶ οἰκοδομητικὴ ψυχαγωγία βοηθεῖ ἀπὸ πολλὰς ἀπόψεις μικροὺς καὶ μεγάλους. Νὰ ἐνθυμούμαστε ὅτι αὐτὸ πού θὰ δώσουμε στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἄλλους, αὐτὸ καὶ θὰ λάβουμε.

Νὰ βροῦμε τὸν ἐσώτερο ἑαυτό μας, νὰ ρυθμίσουμε καλύτερα τὶς σχέσεις μας, νὰ δώσουμε ἀγάπην, ἐμπιστοσύνην, ἀσφάλεια, εἰρήνην καὶ αἰσιοδοξίαν, καὶ αὐτὰ θὰ λάβουμε πίσω πολλαπλάσια, ἀργὰ ἢ γρήγορα.

Ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς, τώρα πού ἔχουμε περισσότερο χρόνο στὸ σπίτι μας, μήπως ἀντὶ νὰ τὸν χρησιμοποιῶμε δημιουργικὰ καὶ θεάρεστα, τὸν σπαταλοῦμε μὲ ἀφροσύνη; Ὑπάρχει ἡ ἀναγκαία ἐνημέρωσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπερβολικὴ ἀναζήτησις τῶν πιὸ ἀπιθάνων σεναρίων πού δῆθεν ἀποκαλύπτουν τὴν πᾶσα ἀλήθεια πού κρύβουν οἱ πολλοὶ γιὰ τὰ τεκταινόμενα, καὶ ἔτσι διασπείρεται συνεχῶς ἀκατάσχετη κινδυνολογία καὶ καταστροφολογία! Εἶναι αὐτὸ ὠφέλιμο γιὰ τὴν ψυχὴν μας καὶ κάνει καλὸν στοὺς ἄλλους;

Ἀδελφοί, μετάνοια χρειάζεται, προσευχή, ταπείνωσις, συμπόνοια, ἀλλὰ καὶ μνήμη τῶν κεκοιμημένων, τῶν πασχόντων, ὅλων ὅσοι ἀγωνίζονται στὰ νοσοκομεῖα, ὅλων ὅσοι προσπαθοῦν νὰ βοηθήσουν τὸν συνάνθρωπό τους μὲ κάθε τρόπο ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς! Καὶ μὴν λησμονοῦμε καὶ αὐτοὺς πού φυλάσσουν τὰ χερσαῖα καὶ θαλάσσια σύνορά μας ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὰς τῶν ἀλλοφύλων, ὥστε νὰ διάγουμε μὲ εἰρήνην καὶ ἀσφάλεια!

Ἄς ἀναλογισθοῦμε ἐπίσης ὅτι ἕνας μικροσκοπικὸς ἰὸς ἀόρατος διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ξεσκέπασε τὴν ἀδυναμία τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, καὶ περιέλασε τὴν ἀλαζονείαν καὶ ὑπερηφάνειαν του, τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὴν δῆθεν παντοδυναμία του! Τὸν ταπείνωσε, τὸν γονάτισε καὶ τὸν ἀπειλεῖ μὲ ἐξολόθρευση! Θὰ κατανοήσει ἡ ἀνθρωπότητα τὸ μάθημα, θὰ σωφρονισθεῖ καὶ ἰματισθεῖ, θὰ λογι-

κευθεί, ἢ θὰ συνεχίσει ἀκάθεκτῃ τὴν ἄφρονα πορεία της;

Κάποιοι ἀντιδραστικοί, ἀκόμη καὶ στὸν κῶρο τῆς Ἐκκλησίας, ἀντιπολιτευόμενοι ἐκ συστήματος τὴν κανονικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία, ἀναζητοῦν ἀκόμη καὶ στὶς κρίσιμες αὐτὲς στιγμὲς λόγους, ὥστε νὰ ψέξουν καὶ κατηγορήσουν αὐτὴν γιὰ ἐνδοτισμό, ἀδράνεια καὶ ὑποχωρητικότητα. Ὅσοι ἐμφοροῦνται ἀπὸ «μωρὸν ζῆλον» εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰρηνεύσουν καὶ νὰ ἀναπαύσουν στὴν ταραγμένη ψυχὴ τους τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Εὐχόμεσθε νὰ συνέλθουν καὶ νὰ κατανοήσουν τί εἶναι ἀληθινὴ Ὁμολογία καὶ ὅτι ἂν δὲν προηγηθεῖ ἀληθινὴ ὑπακοή, ταπείνωση, ἀγάπη καὶ προσευχὴ, χάρισμα Ὁμολογίας δὲν δίδει ἡ θεία Χάρις.

Προτρέπουμε τὸ ἐν Χριστῷ Ποίμνιό μας νὰ ἀπέχει ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους καὶ ἀκαταστάτους, καὶ νὰ γνωρίζει ἀσφαλῶς ὅτι οἱ Ἱεράρχες μας, ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο ἕως τὸν κάθε Μητροπολίτη καὶ Ἐπίσκοπο, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀξιέπαινοι Κληρικοί μας, ὅλοι μεριμνοῦν μὲ κάθε τρόπο καὶ μέσον, βάσει τῶν περιορισμῶν πού ἐπιβλήθηκαν, γιὰ ἐξασφάλιση ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, γιὰ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας, καὶ μάλιστα στὶς Ἱερὲς Μονές μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ στήριξη μὲ κάθε τρόπο τοῦ Ποιμνίου μας συλλογικῶς καὶ προσωπικῶς. Τρόποι ἐπικοινωνίας σήμερα ὑπάρχουν πολλοί.

Ὅμως, μὴ μᾶς διαφεύγει ἡ κυρίως ἐπικοινωνία

μὲ τὴν Πηγὴ τῆς Ζωῆς, τὸν Κύριο καὶ Θεό μας Ἰησοῦ Χριστό, τὴν Παναγία μας, τοὺς Ἁγίους μας. Ἀκόμη καὶ ἡ ἔμπονη καὶ πατρικὴ πλήρους ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος προσευχὴ τῶν Ποιμένων γιὰ τὸ Ποίμνιό τους, ἔχει θαυμαστὰ ἀποτελέσματα. Ἄν δὲν τὸ ἐπιδιώκουμε καὶ ἐμεῖς αὐτό, γιὰ νὰ συναποτελέσουμε μιὰ ἰσχυρὴ στρατιὰ προσευχῆς, ὡς πνευματικὴ ἀσπίδα καὶ δύναμη, τότε μᾶς ἀξίζει χειρότερη δοκιμασία καὶ πιὸ αὐστηρὰ «ἐπιτίμια».

Διότι, σὺν τοῖς ἄλλοις, σπκῶνουμε τώρα ὅλοι μας, Κληῆρος καὶ λαός, ἕναν «Σαρακοστιανὸ Κανόνα» γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, καὶ μακάρι νὰ συνεπισθοῦμε καλύτερα, νὰ διορθωθοῦμε, καὶ νὰ λάβουμε ὁ καθένας τὸ «μάθημά» μας καὶ νὰ πάρουμε τὶς πιὸ προσεκτικὲς καὶ θεάρεστες ἀποφάσεις μας.

Ὁ Ψαλμωδὸς μᾶς προτρέπει δίδοντάς μας θάρρος καὶ δύναμη: *«Ἀνδρίζεσθε καὶ κραταιούσθω ἡ καρδιά ὑμῶν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ Κύριον»* (Ψαλμ. 30:25).

Καὶ καθημερινὰ στὸ Μεγάλο Ἀπόδειπνο ἀντηχεῖ ἡ ἱκετήρια δέηση καὶ βεβαίωσή μας: *«Κύριε τῶν Δυνάμεων μεθ' ἡμῶν γενοῦ· ἄλλον γὰρ ἐκτός σου βοηθὸν ἐν θλίψεσιν οὐκ ἔχομεν· Κύριε τῶν Δυνάμεων ἐλέησον ἡμᾶς!»*

Μὲ πολλὴ πνευματικὴ ἀγάπη, ἐνδιαφέρον καὶ ἐγγύτητα καρδιακὴ χαιρετίζουμε ἐπευλογοῦντες ὅλους καὶ ἕνα ἕκαστον, καὶ ἀναφωνοῦντες τό: Ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν!

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Καλλίνικος
καὶ ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐπιστολὴ εἰς τὴν Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

Ἀριθ. Πρωτ. 3023

Ἐν Ἀθήναις, 14 / 27 - 3 - 2020

Πρὸς
τὴν Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
κ. Νίκην Κεραμέως
ΕΝΤΑΥΘΑ

Ἐξοχωτάτη κ. Ὑπουργέ·

Διὰ τῆς παρούσης, εὐχόμεθα πρωτίστως εἰς Ὑμᾶς ὑγείαν καὶ τὸν ἐξ ὕψους φωτισμὸν καὶ ἐνίσχυσιν εἰς τὸ ἔργον Σας. Ἐν συνεχείᾳ ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαβιβάσωμεν εἰς Ὑμᾶς τὴν κοινὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἡμετέρου Ποιμνίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ἐνοῦντες τὴν φωνὴν ἡμῶν καὶ μετ' ἄλλων φορέων αἰτουμένων τὰ αὐτά, ἦτοι:

1) Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ τέλεσις τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Λειτουργιῶν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς ἡμῶν, ἔστω μετὰ μόνου τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ (Λειτουργοῦ, Ἱεροψαλτῶν καὶ Νεωκόρου), ὅπως καὶ ἡ ἀκώλυτος τέλεσις αὐτῶν εἰς τὰς Ἱεράς Μονὰς ὑπὸ τῶν Ἀδελφοτήτων, ἔστω ἄνευ ἐπισκεπτῶν.

2) Νὰ ἐπιτραπῇ ῥητῶς ἡ ταυτόχρονος μετάδοσις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν μέσῳ διαδικτύου, διότι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα μετάδοσεως τῶν μέσῳ ραδιοφώνου ἢ τηλεοράσεως.

3) Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀκώλυτος μετάβασις τῶν πιστῶν εἰς τοὺς Ναοὺς διὰ τὴν ἀτομικὴν προσευχὴν αὐτῶν πρὸς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν ἐνίσχυσιν, τηρουμένων βεβαίως σχολαστικῶς τῶν προβλέψεων τῆς Κ.Υ.Α. τῆς 3/16-03-2020 περὶ ἀποφυγῆς συνωστισμοῦ. Κατανοεῖτε ἀσφαλῶς ὅτι ἡ ἠθικὴ στήριξις εἶναι παράγων ἐξίσου σημαντικὸς διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας μας, μάλιστα δὲ εἰς τοιαύτας δυσχερεῖς περιστάσεις. Ἐφ' ὅσον ἡ Πολιτεία προέ-

βλεψε τὴν δυνατότητα τῶν πολιτῶν νὰ ἐξέρχονται διὰ σωματικὴν ἄσκησιν ἢ διὰ τὰς φυσικὰς ἀνάγκας τῶν κατοικιδίων ζώων, καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν λογικῶν ἀνθρώπων.

4) Εἰς τὴν δυσάρεστον περίπτωσιν τῆς παρατάσεως τῶν περιορισμῶν καὶ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, νὰ ἐπιτραπῇ τότε ἡ ἔστω ἐκ περιτροπῆς, ἐπ' ὀλίγον διάστημα χρόνου, ἀνὰ ομάδας τῶν 10 ἀτόμων μετάβασις καὶ παρουσία τῶν πιστῶν ἐντὸς τῶν Ναῶν, τῶν λοιπῶν ἱσταμένων ἐκτὸς τῶν Ναῶν, εἰς ἀπόστασις 2 μέτρων μεταξύ των καὶ ἀκροφώνων ἀπὸ μεγαφώνων τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας, ἐπ' εὐθύνη τῶν ἐπιτετραμμένων τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Ἡ Πολιτεία ὀρθῶς μεριμνᾷ διὰ τὴν ὑγείαν τῶν πολιτῶν, καὶ ἡ συντριπτικὴ πλειονότης τοῦ Ποιμνίου ἡμῶν τηρεῖ τὰς ἀποφάσεις, αἰτούμεθα ὁμως τὴν ἐκλογίκευσιν αὐτῶν εἰς σημεῖα τινὰ ἀντιλεγόμενα πρὸς διευκόλυνσιν καὶ διασφάλισιν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων τῶν πιστῶν πολιτῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἔχομεν τὴν πνευματικὴν εὐθύνην, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς εἴδους ἀρνητικῶν ἐντυπώσεων ἢ καὶ ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῶν ἔναντι Αὐτῆς.

Εὐελπιστοῦντες εἰς τὴν δέουσαν προσοχὴν καὶ εἰς τὴν θετικὴν ἀνταπόκρισιν Ὑμῶν εἰς τὰ δίκαια αἰτήματα μεγίστου μέρους τῶν συμπολιτῶν μας, διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς καὶ εὐχῶν.

Διὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Καλλίνικος

Πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν

Αριθ. Πρωτ. 3033

Ἐν Ἀθήναις, 14 / 27 - 4 - 2020

Πρὸς
τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας
κ. Κυριάκον Μητσοτάκη

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἀποδεχόμεθα τὸ ἐλπιδοφόρο μῆνυμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, φρονούντες ὅτι καὶ εἰς τὴν προσωπικὴν ἡμῶν ζωὴν μετὰ τὴν δοκιμασίαν τοῦ Γολγοθᾶ, ἀκολουθεῖ ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ Πατρίς ἡμῶν, ὅπως καὶ ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, διέρχεται τὴν δοκιμασίαν τοῦ Γολγοθᾶ, ἐκ τῆς πανδημίας τοῦ Κορωνοϊοῦ, ἀλλ' οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστὸν καὶ ἀφιέμενοι εἰς τὸ θέλημα Αὐτοῦ δὲν ἀπελπίζομεθα.

Ἀντιλαμβανόμεθα πλήρως τὴν δυσχερῆ θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεσθε, ἀναγκάζομενοι νὰ λάβετε ἀντιδημοφιλῆ μέτρα, πλὴν ὅμως εἶναι παρήγορον τὸ γεγονός ὅτι, τουλάχιστον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ λόγος γίνεται διὰ τὴν αὐστηρότητα τῶν μέτρων καὶ ὄχι διὰ τὸ πλῆθος τῶν θυμάτων τῆς πανδημίας. Ταυτοχρόνως, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἀντιλαμβάνεσθε πῶς μέτρα περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουν διάρκειαν ὑπὲρ τὸ δέον, οὔτε νὰ χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἀσυμμετρίαν καὶ ὑπερβολὴν. Συμμεριζόμεθα τὴν ἀγωνίαν ὑμῶν, διὸ καὶ σκοπὸς τῆς παρούσης δὲν εἶναι ὁ ἔλεγχος, ἀλλὰ ὁ -ἐν ὄψει νεωτέρων ἀποφάσεων- ἐξορθολογισμὸς τῶν περιοριστικῶν μέτρων, ὥστε δίχως νὰ παραβλάπτεται ἡ ἀσφάλεια τῆς υγείας τῶν πολιτῶν, παραλλήλως νὰ μὴ πληγώνεται τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν - Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν εἰς τὸ Ποίμνιον ἡμῶν καὶ τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ἐκπροσωποῦμεν.

Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ,

Δὲν αἰτούμεθα τίποτε περισσότερον καὶ τίποτε ὀλιγότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ διὰ τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τὰ αὐτὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἰσχύουν διὰ τὰς ὑπεραγοράς. Ὅπως καὶ εἰς τὰς ὑπεραγοράς ἐπιτρέπεται ἡ παρουσία ὀρισμένου ἀριθμοῦ προσώπων, τῶν λοιπῶν ἰσταμένων ἐξωθεν εἰς ἀπόστασιν δύο μέτρων μεταξύ των, τὸ αὐτὸ νὰ ἰσχύη καὶ διὰ τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς. Ἐπαναλαμβάνομεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶχομεν ζητήσῃ εἰς τὴν ἀπὸ 14 / 27-3-2020 ἐπιστολὴν ἡμῶν πρὸς τὴν Ἐξοχωτάτην Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα:

«Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἔστω ἐκ περιτροπῆς, ἐπ' ὀλίγον διάστημα χρόνου, ἀνὰ ομάδας τῶν 10 ἀτόμων μετάβασις καὶ παρουσία τῶν πιστῶν ἐντὸς τῶν Ναῶν, τῶν λοιπῶν ἰσταμένων ἐκτὸς τῶν Ναῶν, εἰς ἀπόστασιν 2 μέτρων μεταξύ των καὶ ἀκροωμένων ἀπὸ μεγαφώνων τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας, ἐπ' εὐθύνη τῶν ἐπιτετραμμένων τῶν Ἱερῶν Ναῶν».

Αὐτὸ τὸ ὁποῖον (καθ' ἡμᾶς κακῶς) δὲν ἐπετράπη διὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα, αἰτούμεθα νὰ ἐπιτραπῇ τουλάχιστον τώρα. Τοῦτο τὸ μέτρον ἐφηρημότης ἐπιτυχῶς εἰς Ἑνορίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, ἄνευ προβλημάτων. Οἱ ἐνορίται ἐχωρίσθησαν εἰς ομάδας, ἐκάστη ὁμάς ἐκαλεῖτο ἐκ περιτροπῆς ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ οἱ τυχόν λοιποὶ παρέμενον ἐκτός, εἰς τὸν αὐτεῖον

χωρὸν, εἰς ἀπόστασιν μεταξύ των. Οἱ Ἕλληνες πολῖται ἔχουν ἤδη ἀποδείξει ὅτι τηροῦν εὐλαβικῶς ταῦτα τὰ μέτρα εἰς τὰς ὑπεραγοράς. Μὴ ἀμφιβάλτετε, παρακαλοῦμεν, ὅτι θὰ τηρήσουν ταῦτα μετὰ θρησκευτικῆς (κυριολεκτικῶς) εὐλαβείας καὶ εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

Ἄλλωστε, ἔχομεν παραδείγματα ἄλλων Ὁρθόδοξων Κρατῶν, ὅπως ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Γεωργία, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ Ἐκκλησίαι παρέμεινον ἀνοικταί, λαμβανομένων ἀπλῶς παρομοίων μέτρων προστασίας. Εἰς τὰ Κράτη αὐτὰ ὄχι μόνον δὲν ἐσημειώθη κάποια ἔξαρσις τῆς πανδημίας, ἀλλὰ παρουσιάζουν καλυτέρους δείκτας ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας χώραν, συμφώνως πρὸς τὰ σημερινὰ δεδομένα (λ.χ. δείκτης θυμάτων ἀνὰ ἑκατομμύριον κατοίκων: Γεωργία 2, Βουλγαρία 8, Ἑλλάς 13).

Ἐπίσης, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐπιτρεπτὴ ἡ περιφορὰ ἐποχουμένων καλλιτεχνῶν διὰ τὴν ἠθικὴν τόνωσιν τῶν πολιτῶν μέσῳ ἀσμάτων, αἰτούμεθα νὰ ἐπιτραποῦν αἱ Λιτανεῖαι τῶν Ναῶν οἱ ὅποιοι ἐορτάζουν μετὰ τὴν συμμετοχὴν Κληρικῶν, Ἱεροψαλτῶν καὶ ὀλίγων πιστῶν, τηρούντων ἀποστάσεις ἀσφαλείας μεταξύ των καὶ ψαλλόντων. Ὅμοι μετὰ τῶν φιλομούσων, ἔχουν καὶ οἱ θρησκευόμενοι πολῖται τὰ αὐτὰ δικαιώματα εἰς τὸ νὰ ἀκροῶνται τὰς ὑμνωδίας ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῆς Ἑλληνορθόδοξου παραδόσεώς μας. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ τόσον ἡ χρῆσις τῶν μεγαφώνων τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅσον καὶ τῶν κωδωνοκρουσιῶν. Ἄλλωστε οὔτε οἱ ἰοί, οὔτε τὰ βακτήρια μεταδίδονται διὰ τῶν ἠχητικῶν κυμάτων, ἡ δὲ ἠθικὴ τόνωσις τῶν θρησκευομένων πολιτῶν εἶναι σημαντικὸς παράγων, ὅστις δέον ὅπως ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν. Ἄλλωστε, οἱ μωαμεθανοὶ συμπολίται ἡμῶν ἐν Θράκῃ, οἱ ὅποιοι διανύουν τὴν περίοδον τοῦ ραμαζανίου των, καθ' ὅσον πληροφοροῦμεθα, ποιοῦνται ἀκωλύτως χρῆσιν τυμπάνων εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου (εἰς ὥραν κοινῆς ἡσυχίας) κατὰ τὰ ἔθιμά των.

Τὸ Ποίμνιον ἡμῶν ἐπέδειξε πρωτοφανῆ αὐτοσυγκράτησιν μέχρι στιγμῆς εἰς τὴν τήρησιν τῶν μέτρων τῆς Πολιτείας. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μὴ αισθανθῇ ὅτι ἀδικεῖται ἢ ὅτι γίνεται διάκρισις εἰς βάρος τῶν θρησκευομένων Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν, διότι ἡ ἀντίδρασις των δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐλεγχθῇ. Ἡ κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον «λαϊκὴ ἀγανάκτησις καὶ ὀργή» δυσκόλως περιστέλλεται ἐνώπιον φαινομένων, τὰ ὁποῖα δεικνύουν τὴν χρῆσιν «δύο μέτρων καὶ σταθμῶν».

Εἶθε ἡ Χάρις τοῦ Ἀναστάντος Θεανθρώπου νὰ ἐνδυναμώνη ὑμᾶς εἰς τὸ δύσκολον ἔργον σας καὶ νὰ φωτίζη ὑμᾶς διὰ τὴν λήψιν τῶν πλέον ὀρθῶν ἀποφάσεων.

Διὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Καλλίνικος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς ἅπαντα τὸν Ἱερὸν Κλήρον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Πανοσιολογιώτατοι καὶ Αἰδεσιμώτατοι Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες·
Χάρις καὶ εἰρήνη παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν!

Εν ὄψει τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ δεδομένων τῶν δυσχερειῶν εἰς τὸ Ποιμαντικὸν ἔργον ἁπάντων ἡμῶν, ἕνεκα τῆς δημιουργηθείσης ἐκρύθμου καταστάσεως ἐκ τῆς πανδημίας τοῦ Κορωνοϊοῦ καὶ τῶν σχετικῶν μέτρων τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας, ἀπευθυνόμεθα εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ Ὑμῶν δίδοντες γενικὰς κατευθύνσεις περὶ τοῦ πρακτέου. Ὡς γνωστὸν εἶχομεν ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπὸ 14/27-3-2020 Ὑπόμνημα αἰτημάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἕτερα μὲν ἱκανοποιήθησαν, ἕτερα ὁμῶς ὄχι.

1) Ὡς ἐκ τούτου, λοιπόν, ἐπετράπη ἡ νόμιμος τέλεσις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Θείων Λειτουργιῶν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν παρουσία μόνον τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ τῶν Ἱερῶν Ναῶν (Ἱερέως, Ἱεροψαλτῶν καὶ Νεωκόρου ἤτοι 4 προσώπων) εἰς ἅπαντας τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς. Εἰς τοὺς Μητροπολιτικούς (Καθεδρικούς) Ἱεροὺς Ναοὺς ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιπλέον παρουσία ἐτέρων δύο (λ.χ. Ἐπισκόπου καὶ Διακόνου, ἢ ἐν γένει δύο ἄλλων κληρικῶν), ἤτοι συνολικῶς 6 προσώπων. Τοῦτο δέον ὅπως τηρῆται προσεκτικῶς, διότι ὁ νόμος καθιστᾷ ὑπευθύνους τῆς τηρήσεως τῶν ἀνωτέρω τοὺς Θρησκευτικούς λειτουργοὺς (Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς).

2) Ἐπετράπη καὶ εἶναι νόμιμος καὶ ἡ διαδικτυακὴ μετάδοσις τῶν Λειτουργιῶν καὶ Ἀκολουθιῶν, πέραν τῆς τηλεοπτικῆς καὶ τῆς ραδιοφωνικῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπιτρέπεται ἡ παρουσία καὶ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων μελῶν τοῦ τεχνικοῦ συνεργείου τῆς ἀναμεταδόσεως, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν τὰ 4 πρόσωπα.

3) Ἐπετράπη καὶ εἶναι νόμιμος ἡ τέλεσις Λειτουργιῶν καὶ Ἀκολουθιῶν εἰς τὰς Ἱεράς Μονὰς ὑπὸ τῶν Ἀδελφοτήτων, ἀλλὰ ἄνευ ἐπισκεπτῶν καὶ παρουσία ἕως 10 μελῶν τῶν Ἀδελφοτήτων. Δυστυχῶς, δὲν εἶναι κατανοητὸν διατὶ ἐτέθη τοῦτος ὁ ἀριθμητικὸς περιορισμὸς εἰς τὰ μέλη τῶν Ἀδελφοτήτων, τὰ ὁποῖα μετέχουν εἰς τὰς λατρευτικὰς συνάξεις, ἐνῶ ὅλην τὴν ὑπόλοιπον ἡμέραν εὐρίσκονται ἅπαντες ὁμοῦ εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καὶ τὰ διακονήματα. Ἄλλω-

στε ὑπάρχουν καὶ μέλη τῆς Ἀδελφότητος τὰ ὁποῖα συνήθως ἀσχολοῦνται καὶ εἰς ἄλλας διακονίας, ἢ παραμένουν εἰς παρακειμένους χώρους τοῦ κυρίως Ναοῦ, ὡς εἰς Παρεκκλήσια, καὶ δύνανται νὰ συμμετέχουν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον. Συνεπῶς, ἡ τήρησις αὐτοῦ τοῦ παραδόξου μέτρου δὲν παρουσιάζει ἰδιαίτερον πρόβλημα ἐκ μέρους τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

4) Δυστυχῶς, δὲν συμπεριελήφθη ἡ πρόβλεψις εἰς τοὺς νομίμους λόγους ἐξόδου ἀπὸ τὰς κατοικίας τῶν πολιτῶν ἢ δυνατότης τῶν πιστῶν διὰ μετάβασιν εἰς τοὺς Ναοὺς διὰ τὴν ἀτομικὴν προσευχὴν αὐτῶν πρὸς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν ἐνίσχυσιν. Ἐπιμένομεν ὅτι τὸ αἶτημα τοῦτο εἶναι δίκαιον καὶ ἐφ' ὅσον τηροῦνται τὰ προβλεπόμενα μέτρα ὑγιεινῆς διὰ μετάβασιν καὶ εἰς ἄλλους χώρους (ὑπεραγορὰς καὶ λαϊκὰς ἀγορὰς, τραπεζικὰ ὑποκαταστήματα κ.λπ.), οὐδεὶς κίνδυνος ὑφίσταται διὰ τὴν δημοσίαν υγείαν. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ κυβερνησις θὰ λάβῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν αὐτῆς, ὥστε νὰ ἱκανοποιηθῇ προσεχῶς.

5) Δυστυχῶς, δὲν ἐγένετο δεκτὸν τὸ αἶτημα ἡμῶν ὥστε κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ τὴν Ἁγίαν Ἀνάστασιν, νὰ ἐπιτραπῆ ἡ ἔστω ἐκ περιτροπῆς, ἐπ' ὀλίγον διάστημα χρόνου, ἀνὰ ὀμάδας τῶν 10 ἀτόμων, μετάβασις καὶ παρουσία τῶν πιστῶν ἐντὸς τῶν Ναῶν, τῶν λοιπῶν ἱσταμένων ἐκτὸς τῶν Ναῶν, εἰς ἀπόστασιν 2 μέτρων μεταξύ των καὶ ἀκροωμένων ἀπὸ μεγαφώνων τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας, ἐπ' εὐθύνη τῶν ἐπιτετραμμένων τῶν Ἱερῶν Ναῶν. Διαπιστώνομεν ὅτι τοῦτο τὸ μέτρον ἐφαρμόζεται ἐπιτυχῶς εἰς ἄλλα Ὁρθόδοξα κράτη, ὅπως λ.χ. εἰς τὴν Γεωργίαν, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ παραδειγματισθῆ ἐκ τούτου προσεχῶς καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβερνησις.

6) Κατόπιν πάντων τούτων, καλοῦνται οἱ Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν νὰ εἶναι ἰδιαιτέρως προσεκτικοὶ εἰς τὴν τήρησιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν βάσει τῶν ἰσχυόντων ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ τὴν πλήρη καὶ ἀποκλειστικὴν εὐθύνην τῶν πρὸς ἀποφυγὴν ἐπικινδύνων περιπλοκῶν

δι' αὐτοὺς καὶ τοὺς περὶ αὐτῶν, νὰ ἀπευθύνωνται δὲ εἰς τοὺς κατὰ τόπους Ἀρχιερεῖς αὐτῶν διὰ περαιτέρω διευκρινίσεις καὶ ὁδηγίας, ὥστε νὰ ἐπιτελοῦν τὰ καθήκοντά των κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον ἐπ' ὠφελεία τοῦ ποιμνίου. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι δὲν εἴμεθα μονάδες, ὥστε νὰ δρώμεν κατὰ τὸ δοκοῦν συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις καὶ ἐπιθυμίας ἡμῶν, ἔστω φαινομενικῶς καλὰς καὶ ἀξιεπαίνους, ἀλλὰ μέλη τοῦ εὐρυτέρου συνόλου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, αἱ δὲ πιθαναὶ προσωπικαὶ περιπλοκαὶ ἐκ τῆς διαφοροποιήσεως ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω αἱ ἐπισείουσαι ἀυστηροτάτας κυρώσεις, θὰ πλή-

ξουν ἡμᾶς ἅπαντας, ὡς καὶ τὴν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν πάντες νὰ ὑπηρετήσωμεν μὲ τὴν μεγαλυτέραν προσοχὴν, διάκρισιν καὶ ζῆλον ἐν ἐπιγνώσει.

Ἐπὶ τούτοις, διατελοῦμεν εὐχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀνωθεν ἐνδυναμώσεως Ὑμῶν τε καὶ τοῦ θεοφιλοῦς Ποιμνίου ἡμῶν, κατὰ τὸν Γολγοθᾶν τῆς παρούσης περιστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν παραχωρήσει Θεοῦ περιήλθομεν, ἢ δὲ δοκιμασία νὰ παρέλθῃ συντόμως θεία χάριτι καὶ εὐλογία!

Καλὴν Ἀνάστασιν!

Διὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Καλλίνικος

Ἐπείγουσα Ἀνακοίνωσις

Ἐν μέσω τοῦ θορύβου ἀπὸ τὴν πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ, ἢ ὁποία ἀπερρόφησε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης, ἀναρτήθηκε πρὸς δημόσια διαβούλευση τὸ σχέδιο νόμου «Ἀναβάθμιση τοῦ σχολείου καὶ ἄλλες διατάξεις». Στὸ ἄρθρο 01 αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου: «Ἐργαστήρια Δεξιότητων» ἀναφέρεται ὅτι:

«Με ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰσάγεται πιλοτικά στην Πρωτοβάθμια καὶ Δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση δράση με τίτλο «Ἐργαστήρια Δεξιότητων», ἡ οποία συνίσταται στη δοκιμαστικὴ προσθήκη νέων θεματικῶν κύκλων στο Νηπιαγωγεῖο καὶ στο υποχρεωτικὸ ωρολόγιο πρόγραμμα τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τοῦ Γυμνασίου με σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῆς καλλιέργειας ἡπιῶν δεξιότητων, δεξιότητων ζωῆς καὶ δεξιότητων τεχνολογίας καὶ ἐπιστήμης στους μαθητές».

Στὴν αἰτιολογικὴ ἔκθεση τοῦ νομοσχεδίου συμπεριλαμβάνεται πίνακας μὲ τοὺς βασικοὺς θεματικοὺς κύκλους καὶ τὶς ἐπιμέρους θεματικὲς. Στὸν θεματικὸ κύκλο «Ζῶ καλύτερα – μαθήματα ζωῆς καὶ ἀγωγῆς τῆς υγείας», συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἐπιμέρους θεματικὴ

«Σεξουαλικὴ Διαπαιδαγώγηση». Δηλαδή, στὸ κείμενο τοῦ νόμου δὲν ὑπάρχει ρητὴ ἀναφορὰ σὲ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγηση, ἀλλὰ ἐξουσιοδοτεῖται τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας νὰ τὴν συμπεριλάβει ὡς θεματικὴ ἐνότητα στὰ «ἐργαστήρια δεξιότητων», τὰ ὁποία θὰ ξεκινήσουν δοκιμαστικῶς ἀπὸ τὰ νηπιαγωγεῖα!

Ἡ διαβούλευση λήγει τὴν Τετάρτη 6 Μαΐου στὶς 8.00 π.μ. Ἦδη στὰ σχόλια τῶν πολιτῶν πολλοὶ γονεῖς διατυπώνουν τὴν ἀντίθεσή τους σὲ αὐτὴν τὴν πρόβλεψη τοῦ νομοσχεδίου καὶ καλοῦνται οἱ δυνάμενοι, ἔστω καὶ τὴν τελευταία ἡμέρα τῆς διαβουλεύσεως νὰ δηλώσουν τὴν ἀντίθεσή τους, μήπως ἡ πολιτικὴ ἡγεσία λάβει ὑπ' ὄψιν τῆς τὸ πολιτικὸ κόστος μιᾶς τέτοιας ἀποφάσεως [ἡ κλήση ἴσχυε γιὰ τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες].

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὸ θέμα βλ. στὸν ὑπερσύνδεσμο τῆς συλλογικῆς προσπάθειας «Μαμά, Μπαμπᾶς καὶ Παιδιά» (<https://mumdadandkids.gr/>).

Ἀθήνα, 22-4/5-5-2020

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Χειροτονία νέου Πρεσβυτέρου

Τήν Β΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν, 2/15-03-2020, ἡμέρα ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ Ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος μετέβη στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Φανουρίου Γλυφάδος, ὅπου χοροστάτησε στόν Ὅρθρο καί τέλεσε τήν Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Κατά τήν διάρκεια δέ αὐτῆς ὁ Μακαριώτατος ἐτέλεσε τήν εἰς Πρεσβύτερον Χειροτονία τοῦ εὐλαβεστάτου Διακόνου π. Δαμιανοῦ Παπάδη, Ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Ἀθικίων Κορινθίας, προερχομένου ἐκ τοῦ ἐγγάμου βίου καί πατρός κατά σάρκα τοῦ Παν/του Ἱερομ. π. Συμεῶν, ὁ ὁποῖος διακονεῖ ὡς Ἐφημέριος στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ Πατρῶν.

Στό Κοινωνικό ὠμίλησε μέ τήν προτροπή τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ Παν/τος Ἱερομ. π. Καλλίνικος, ἐνῶ ὁ Μακαριώτατος κατά τήν Ἀπόλυση ἐξέφρασε πατρικές νουθεσίες πρός τόν νεοχειροτονηθέντα Ἱερομόναχο π. Δαμιανό. Τέλος δέ ἡ φιλόξενος Ἐνορία παρέθεσε τράπεζα πρός τόν Μακαριώτατο καί τή συνοδεία του, στήν ὁποῖαν συμμετεῖχε καί ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Φώτιος, πού προσήλθε γιά νά εὐχηθεῖ στόν νεοχειροτονηθέντα Ἱερομ. π. Δαμιανό.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Τò Σάββατο τῆς Διακαινησίμου, 12/25-4-2020, ξέσπασε ἀπό ἄγνωστη ἀκόμη αἰτία πυρκαγιά στόν Ἱερό Ἐνοριακό Ναό τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας στήν πόλη τῆς Κομοτηνῆς στήν Θράκη, μέ ἀποτέλεσμα νά προκληθεῖ σχεδόν ὀλική καταστροφή. Ὁ διαμένων στοῦ ἰσόγειο Ἐφημέριος Ἀρχιμ. π. Παφνούπιος Μαλκόπουλος μόλις πού διασώθηκε, θεία βοήθεια, ἀπό τήν πυροσβεστική δύναμη πού ἔσπευσε γιά νά ἀντιμετωπίσει τόν κίνδυνο. Στόν Ναό ἔσπευσε ὁ οἰκείος Ἱεράρχης Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καί Μαρωνείας κ. Ἀμβρόσιος ἐκ Δράμας γιά τήν ἐπιτόπια ἐκτίμηση τῆς καταστάσεως.

Οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, μέ τόν Ἐφημέριο καί τὸ Ποίμνιο, ἐκφράζουν τήν θερμή παράκληση σέ ὄλους τοὺς πιστοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας καί εὐρύτερα ὅπως εὐαρεστηθοῦν νά σπεύσουν σέ ἄμεση βοήθειά τους, προκειμένου νά προβοῦν σέ ἀποκατάσταση τῶν σοβαρῶν ζημιῶν καί ἐπαναφορὰ καί ἀπόδοση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ στήν θεία Λατρεία καί τήν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγκῶν τῆς Γνησίας Ὁρθοδοξίας στήν ἀκριτική Κομοτηνή.

Οἱ δυνάμενοι παρακαλοῦνται νά καταθέσουν τήν ὅποια βοήθειά τους, ὡς τὸ «δίλεπον τῆς χήρας», στόν λογαριασμό τοῦ Σωματείου Γενικὸν Ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος (εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκει ἰδιοκτησιακῶς ὁ Ἱερός Ναός) Iban: GR030110040000004029602812 [Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος] μέ τήν ἔνδειξιν εἰς τήν αἰτιολογίαν: διὰ τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Ἀναστασίας.

Ἐκφράζεται ἡ εὐχὴ νά ὑπάρξει ἡ δέουσα ἀνταπόκριση, παρὰ τὴν τόσο δύσκολη περίοδο πού διερχόμεθα, ὥστε ὁ Ἅγιος Θεός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας, νά δώσει αἰσία ἔκβαση στήν δοκιμασία τῶν ἐν Κομοτηνῇ Ἀδελφῶν μας, ὅπως καί νά ἀποδώσει πολλαπλάσια τὸν μισθὸν ὅσων θὰ ἀναδειχθοῦν ἄρωγοὶ στοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργο.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928. Δημοσιογραφικὸν Ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος. Περίοδος Γ' ἔτος 70ον Τεύχος 1015 Μάρτιος-Απρίλιος 2020. Ἰδρυτής: Ἀνδρέας Βαποριδῆς († 1976). Ἐκδότης: Ἡ Α.Μ. ὁ Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ. Διευθυντής: † Ὁ Δημητριάδος Φώτιος. Ἐπιμέλεια Ὑλης-Σελιδοποίησης: † Ὁ Γαρδικίου Κλήμης. Ὑπεύθυνος Συνδρομῶν - Ἐμβασμάτων: Κατσαγιάννης Κωνσταντῖνος, Κάνιγγος 32, Τ.Κ. 106 82, ΑΘΗΝΑΙ. Συνδρομαί: Ἐσωτερικοῦ ἐτησίᾳ 15 εὐρώ, Ἐξωτερικοῦ 25 \$ Η.Π.Α. Τιμὴ φύλλου 1 εὐρώ. ISSN: 1107-6763. Ἰδιοκτησία - Κεντρικὴ Διάθεσις: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ» ὁδὸς Κάνιγγος 32, Τ.Κ. 106 82, ΑΘΗΝΑΙ. Τηλ.: 2103828280 -Fax: 2103847365, www.ecclesiagoc.gr, e-mail: ecclesiagoc@gmail.com Τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα ἀποδίδονται εἰς τὴν διεύθυνσιν. Τραπεζικὸς Λογαριασμὸς Γενικοῦ Ταμείου Ἐκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος εἰς Ἐθνικὴν Τράπεζαν (IBAN): GR030110040000004029602812, ΚΩΔ. SWIFT ΤΡΑΠΕΖΗΣ (BIC): ETHNGRAA